

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL J. Š. IR SWEDBANK LIFE INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2016 m. birželio 22 d. Nr. 242-236
Vilnius

Lietuvos bankas gavo J. Š. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašo išnagrinėti ginčą, kilusį tarp jos ir *Swedbank Life Insurance SE*, veikiančio per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) dėl draudiko atsisakymo pratęsti sutartį.

N u s t a t y t a:

2006 m. kovo 17 d. draudikas su pareiškėja sudarė Investicinio gyvybės draudimo sutartį Nr. *duomenys neskelbtini* (toliau – Sutartis), kurios neatskiriama dalis yra 2002 m. vasario 15 d. Investicinio gyvybės draudimo taisyklės Nr. 013 (2005 m. liepos 1 d. redakcija). Investicinio gyvybės draudimo liudijime Nr. *duomenys neskelbtini* (toliau – draudimo liudijimas) nustatytas 10 metų draudimo laikotarpis nuo 2006 m. balandžio 1 d. iki 2016 m. kovo 31 d.

2016 m. balandžio 1 d. pareiškėja kreipėsi į draudiko atstovą *Swedbank, AB*, (toliau – bankas), prašydama pratęsti Sutartį. Pareiškėja nurodė, kad draudikas tinkamai jos neinformavo apie Sutarties galiojimo termino pabaigą, todėl pareiškėja praleido terminą kreiptis į draudiką su prašymu pratęsti Sutarties galiojimo terminą.

2016 m. balandžio 12 d. draudikas, atsakydamas į pareiškėjos 2016 m. balandžio 1 d. pateiktą reikalavimą pratęsti Sutartį, nurodė, kad Sutarties galiojimo terminas pasibaigė 2016 m. kovo 31 d., o pareiškėja į draudiko atstovo banką kreipėsi pasibaigus draudimo liudijime nustatytam Sutarties galiojimo terminui. Todėl, vadovaujantis Investicinio gyvybės draudimo taisyklių 22.1 papunkčio nuostatomis, kad Sutarties sąlygos gali būti keičiamos tik Sutarties galiojimo metu, atsisakė pakeisti Sutarties sąlygas.

Pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką nurodė, kad draudikas jai iš anksto nepranešė, kad baigiasi Sutarties galiojimo terminas, nors turėjo tokią galimybę. Pareiškėja prašė Lietuvos banko rekomenduoti draudikui atnaujinti Sutartį.

Draudikas, nesutikdamas su pareiškėjos argumentais, kad tinkamai iš anksto pareiškėjos neinformavo apie Sutarties galiojimo termino pabaigą, paaiškino, kad, vadovaujantis neatskiriama Sutarties dalimi esančių Investicinio gyvybės draudimo taisyklių 19.1.4 papunkčiu, draudimo sutartis pasibaigia, jeigu pasibaigia draudimo sutartyje nustatytas draudimo sutarties galiojimo laikotarpis, kuriam pasibaigus draudikas turi pareigą išmokėti draudimo išmoką. Draudikas taip pat nurodė, kad Sutartyje nėra nustatytos pareigos draudikui informuoti draudėją apie draudimo sutarties pasibaigimą, tačiau draudikas, būdama rūpestinga ir apdairi Sutarties šalis, 2016 m. sausio 4 d. neregistruotu paštu išsiuntė pareiškėjai pranešimą, kad 2016 m. kovo 31 d. baigsis draudimo sutarties galiojimas. Draudikas pažymėjo, kad, vadovaujantis Investicinio gyvybės draudimo taisyklių 22.1 papunkčiu, draudimo sutarties sąlygos keičiamos šalių susitarimu draudimo sutarties galiojimo metu. Sutartis buvo sudaryta 10 metų laikotarpiui nuo 2006 m. balandžio 1 d. iki 2016 m. kovo 31 d., o pareiškėja kreipėsi į draudiką dėl Sutarties pratęsimo jau pasibaigus Sutarties galiojimo terminui, todėl draudikas tenkinti pareiškėjos prašymo pratęsti Sutartį pasibaigus jos galiojimo terminui negali.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš ginčo šalių Lietuvos bankui pateiktos medžiagos, nagrinėjamu atveju ginčas tarp šalių yra kilęs dėl draudiko atsisakymo pratęsti draudimo sutartį pasibaigus jos galiojimo terminui.

Vertinant pareiškėjos draudiko atžvilgiu keliamą reikalavimą pratęsti Sutartį pagal pareiškėjos nurodytas sąlygas, pažymėtina, kad pagal Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalį šalys, vadovaudamosi sutarties laisvės principu, gali laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises ir pareigas, jeigu tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį arba jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė.

Tarp pareiškėjos ir draudiko sudarytos Sutarties Investicinio gyvybės draudimo taisyklių 22.1 papunktyje nustatyta, kad šalių susitarimu *draudimo sutarties galiojimo metu* gali būti keičiamos draudimo sutarties sąlygos. Investicinio gyvybės draudimo taisyklių 22.2 papunktyje nustatyta, kad apie norimus draudimo sutarties sąlygų pakeitimus draudėjas turi raštu informuoti draudiką ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų iki norimo pakeitimo dienos. Investicinio gyvybės draudimo taisyklių 22.3.1 papunktyje, detalizuojančiame 22.2 papunktį, nustatyta, kad draudimo sutarties galiojimo metu šalių sutarimu gali būti keičiamas draudimo laikotarpis. Pastebėtina, kad Investicinio gyvybės draudimo taisyklėse nenustatyta pareiga draudikui informuoti draudėją apie Sutarties termino galiojimo pabaigą. Pagal draudiko pateiktus paaiškinimus atsiliepime Lietuvos bankui, draudikas, nors ir Sutartis tokios pareigos jam nenustato, 2016 m. sausio 4 d. neregistruotu paštu išsiuntė pareiškėjai pranešimą apie tai, kad 2016 m. kovo 31 d. baigsis draudimo sutarties galiojimas ir kad pareiškėja turi kreiptis į banką, kaip draudiko atstovą, dėl Sutarties pratęsimo. Be to, pagal banko pateiktą informaciją pareiškėja aktyviai naudojosi internetinės bankininkystės paslaugomis, todėl turėjo galimybes visą informaciją apie jos sudarytas draudimo sutartis ir jų galiojimo terminus surasti savo interneto banko paskyroje. Pareiga sutarties šalims bendradarbiauti įtvirtinta Civilinio kodekso 6.200 straipsnyje. Vadovaujantis minėtu Civilinio kodekso straipsniu abi sutarties šalys, t. y. tiek draudikas, tiek draudėjas turi pareigą padėti viena kitai įgyvendinti savo teises ir vykdyti pareigas, taip užtikrinant, kad prievolė būtų įvykdyta tinkamai. Iš draudiko pateikto paaiškinimo, kad jis informavo pareiškėją apie Sutarties termino galiojimo pabaigą prieš 3 mėnesius, ir atsižvelgiant į tai, kad visa informacija apie Sutarties galiojimo terminą pareiškėjai buvo prieinama jos interneto banko paskyroje, darytina išvada, kad pareiškėja turėjo pakankamai laiko iš anksto kreiptis į draudiką arba į jo atstovą banką dėl Sutarties galiojimo termino pratęsimo, tačiau kreipėsi į draudiko atstovą banką jau pasibaigus Sutartyje nustatytam draudimo sutarties laikotarpiui.

Investicinio gyvybės draudimo taisyklių 19.1.4 papunktyje nustatytas draudimo sutarties pasibaigimo pagrindas – draudimo sutartyje nustatyto draudimo sutarties laikotarpio pasibaigimas. Draudimo liudijime nustatyta Sutarties pasibaigimo data 2016 m. kovo 31 d., o pareiškėja į draudiką dėl Sutarties laikotarpio pratęsimo kreipėsi 2016 m. balandžio 1 d., t. y. pasibaigus Sutarties galiojimo terminui.

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad ginčo šalių sudarytos Sutarties pakeitimas įmanomas tik laikantis Sutartyje nustatytos tvarkos, t. y. abiem šalims raštiškai susitarus. Tiek draudikas, tiek ir pareiškėja, kaip Sutarties šalys, Sutarties galiojimo metu galėjo teikti vienas kitam prašymus pakeisti šalių susitarimą sudarančias Sutarties sąlygas, o tokį prašymą gavusi kita Sutarties šalis gali sutikti patenkinti prašymą atitinkamai pakeisti Sutartį arba nepatenkinti prašymo, taip pat nurodyti savo sąlygas tokiam Sutarties pakeitimui, tačiau bet koks Sutarties pakeitimas galimas tik suderinus abiejų Sutarties šalių valią ir Sutartyje nustatytais terminais. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjos draudiko atžvilgiu keliamas reikalavimas pratęsti Sutartį pagal pareiškėjos nurodytas sąlygas pasibaigus draudimo sutartyje nustatytam draudimo sutarties laikotarpiui, kuris remiantis Investicinio gyvybės draudimo taisyklių 19.1.4 papunkčiu yra ir draudimo sutarties pasibaigimo pagrindas, yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos J. Š. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu

Direktorius

Vilius Šapoka